

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000045

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-01-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фінагеева Інна Олександрівна

2. Inna O. Finaheieva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 25-02-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Києво-Святошинський районний суд Київської області

Код за ЄДРПОУ: 02892161

Місцезнаходження: вулиця Мельниченка, Київ, 03170, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11704

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.45

Тема дисертації:

1. Інститут опіки та піклування в сучасному приватному праві
2. The Institution of Guardianship and Trusteeship in Contemporary Private Law

Реферат:

1. Відповідно до чинного в Україні законодавства, опіка та піклування є інститутом приватного права, спрямованим на забезпечення особистих немайнових і майнових прав та інтересів специфічної категорії осіб – дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; дітей, які постраждали від воєнних дій чи збройних конфліктів; повнолітніх осіб, які за станом здоров'я чи з інших причин не можуть самостійно (повністю або частково) реалізовувати свої права і виконувати обов'язки. Питання належного здійснення прав такими учасниками цивільно-правових відносин, як малолітні, неповнолітніми діти, обмежено дієздатні та недієздатні фізичні особи мають важливе правове, соціально-економічне значення, що стало ключовим аспектом у обранні теми. Одним із напрямів наукового пошуку стало дослідження питання щодо поняття, значення та правової природи інституту опіки та піклування в сучасному приватному праві, де автором вказується, що основним завданням інституту опіки та піклування виступає доповнення відсутньої або недостатньої дієздатності фізичної особи. Розглядаючи правову природу інституту опіки та піклування, підкреслюється, що окремі положення інституту опіки та

підкування мають різну галузеву природу: до норм цивільно-правової приналежності віднесено, до прикладу, правило про участь опікунів в укладенні правочинів, піклувальників у наданні згоди на укладення правочину; в той же час строки та порядок встановлення опіки (підкування), надання органом опіки та підкування згоди на відчуження майна підопічного – закріплюють функції органу державного управління і можуть бути віднесені до публічних (адміністративно-правових). В межах підрозділу дисертантом з'ясовано правову природу та розмежовано поняття «патронаж» та «патронат»: під «патронатом» слід розуміти тимчасову форму влаштування дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, і у зв'язку з цим потребує виховання, утримання та реабілітації та видом правової допомоги обмежено дієздатним та недієздатним фізичним особам і є інститутом цивільного та сімейного права; під «патронажем» слід розуміти вид надання допомоги дієздатній фізичній особі, яка за станом фізичного здоров'я потребує медичного, побутового, іншого подібного догляду і є інститутом права соціального забезпечення. На підставі аналізу чинного законодавства та доктрини в окресленій сфері, сформульовано ряд висновків. Такі висновки зводяться до наступного: інститут опіки та підкування має приватно-правову природу та носить комплексний характер, оскільки тлумачиться шляхом об'єднання норм цивільного, сімейного, цивільного процесуального, житлового, земельного, адміністративного права, трудового права та права соціального забезпечення. Поняття опіки та підкування є багатоаспектним і розглядається як вид соціальної турботи, як система правових відносин, як інститут законодавства та як спосіб доповнення дієздатності, захисту прав та охоронюваних законом інтересів малолітніх, неповнолітніх дітей та обмежено дієздатних, недієздатних фізичних осіб. Встановлення опіки та підкування здійснюється виключно з підстав та в порядку, визначеному законом. Якщо іноземний громадян (або особа без громадянства), які перебувають на території України потребує опіки та підкування, вона встановлюється відповідно до чинного в Україні законодавства, з урахуванням положень Закону України «Про міжнародне приватне право». Автором запропоновано доцільність розгляду інституту опіки та підкування в двох значеннях: як виду правової допомоги, і як форми влаштування чітко визначеної законом категорії фізичних осіб, які не володіють або не в повному обсязі володіють цивільною дієздатністю: малолітні, неповнолітні, обмежено дієздатні та недієздатні особи.

2. According to the current legislation in Ukraine, guardianship and trusteeship is an institution of private law aimed at ensuring the personal non-property and property rights and interests of a specific category of persons - orphans and children deprived of parental care; children who are in difficult life circumstances; children who have suffered from hostilities or armed conflicts; adults who, due to health or other reasons, cannot independently (fully or partially) exercise their rights and fulfill their obligations. The issue of proper exercise of rights by such participants in civil legal relations as minors, minor children, limited legal capacity and incapacitated individuals has important legal, socio-economic significance, which became a key aspect in choosing the topic. One of the directions of scientific research was the study of the issue of the concept, meaning and legal nature of the institution of guardianship and trusteeship in modern private law, where the author indicates that the main task of the institution of guardianship and trusteeship is to supplement the absent or insufficient legal capacity of an individual. Considering the legal nature of the institution of guardianship and trusteeship, it is emphasized that individual provisions of the institution of guardianship and trusteeship have a different sectoral nature: the norms of civil law affiliation include, for example, the rule on the participation of guardians in concluding transactions, trustees in providing consent to concluding a transaction; at the same time, the terms and procedure for establishing guardianship (trusteeship), granting consent by the guardianship and trusteeship body to alienate the property of the ward - enshrine the functions of a state administration body and can be attributed to public (administrative and legal). Within the framework of the subdivision, the dissertation examines the legal nature and distinguishes between the concepts of "patronage" and "patronage": "patronage" should be understood as a temporary form of placement of a child who is in difficult life circumstances and, in connection with this, requires upbringing, maintenance and rehabilitation, and the type of legal assistance is limited to capable and incapacitated individuals and is an institution of civil and family law; "patronage" should be understood as a type of assistance to a capable individual who, due to his physical health, requires medical, household, or other similar care and is an institution of social security law. Based on the analysis of current legislation and doctrine in the specified area, a

number of conclusions were formulated. Such conclusions boil down to the following: the institution of guardianship and trusteeship has a private law nature and is complex, since it is interpreted by combining the norms of civil, family, civil procedural, housing, land, administrative law, labor law, and social security law. The concept of guardianship and trusteeship is multifaceted and is considered as a type of social care, as a system of legal relations, as an institution of legislation and as a way to supplement the legal capacity, protect the rights and legally protected interests of minors, minor children and limited legal capacity, incapacitated individuals. The establishment of guardianship and trusteeship is carried out exclusively on the grounds and in the manner prescribed by law. If a foreign citizen (or stateless person) staying on the territory of Ukraine needs guardianship and trusteeship, it is established in accordance with the legislation in force in Ukraine, taking into account the provisions of the Law of Ukraine "On Private International Law". The author suggests the feasibility of considering the institution of guardianship and trusteeship in two meanings: as a type of legal assistance, and as a form of placement of a clearly defined category of individuals who do not have or do not fully have civil legal capacity: minors, minors, limited legal capacity and incapacitated individuals.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Фінагеева І.О. Професійні (замінні) сім'ї, як форма опіки та піклування над дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування та дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. № 3 (33). С. 671–682.
- Фінагеева І.О. С. Роль органів опіки та піклування у призначенні опікунів (піклувальників) для недієдатних та обмежено дієдатних фізичних осіб: проблеми правозастосування. Наука і техніка сьогодні. 2025. №3. С. 240–252.
- Фінагеева І.О. Патронат як форма опіки та піклування над дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. Науковий вісник Ужгородського Національного університету. 2025. Вип. 90. Ч. 2. С. 217–223.
- Фінагеева І.О. Опіка та піклування: питання суб'єктного складу. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 9 (49). С. 1120–1130.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гопанчук Василь Степанович

2. Vasyl S. Goranchuk

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красицька Лариса Василівна

2. Larysa Kraszytska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9187-4445

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучер Віталій Орестович

2. Vitalii O. Kucher

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0877-5735

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаповал Леся Іванівна

2. Lesya I. Shapoval

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мироненко Валентина Петрівна

2. Valentyna P. Myronenko

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чурпіта Ганна Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чурпіта Ганна Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Антощук Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна